

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 1199/2022
17.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због два кривична дела недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 181. став 3. КЗ у вези члана 61. КЗ и других, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Филипа Матковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 201/20 од 13.04.2022. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 157/22 од 28.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 17.11.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Филипа Матковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 201/20 од 13.04.2022. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 157/22 од 28.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К 201/20 од 13.04.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због два кривична дела недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 181. став 3. КЗ у вези члана 61. КЗ, за која су му претходно утврђене казне затвора у трајању од по 9 (девет) месеци, и због кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 1. КЗ у вези члана 181. став 2. КЗ у вези члана 61. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 8 (осам) месеци, па је на основу члана 60. и 63. КЗ, осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 2 (две) године, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 04.10.2018. године до 31.05.2019. године. Истом пресудом, окривљеном је на основу члана 89а. став 2. КЗ изречена мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећенима – малолетном ББ, малолетном ВВ и малолетном ГГ у трајању од три године од правноснажности пресуде. Окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка ближе одређене у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Кж1 157/22 од 28.07.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Филипа Матковића, а пресуда Основног суда у Новом Саду К 201/20 од 13.04.2022. године потврђена.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Филип Матковић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ и „повреда Законика о кривичном поступку“, с тим да из образложења захтева произилази да захтев подноси и против пресуде првостепеног суда.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Филип Матковић, захтев за заштиту законитости подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ. Према наводима захтева, суд је приликом одмеравања казне окривљеном као отежавајућу околност вредновао да је „реч о учиниоцу повећане друштвене опасности, јер је у временском периоду од две године сексуално злостављао два детета и једно малолетно дете“, што је према мишљењу браниоца, обележје кривичних дела за која је окривљени оглашен кривим и које сагласно одредби члана 54. став 3. КЗ, суд не може узети у обзир као отежавајуће околности.

Изнете наводе захтева Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Поведа кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП постоји, између осталог, када је одлуком о кривичној санкцији повређен закон, односно уколико суд изрекне врсту казне која није допуштена по закону или која није предвиђена за одређено кривично дело, или ако прекорачи најмању или највећу меру прописане казне, или ако изрекне споредну казну када то није допуштено, односно не изрекне споредну казну када је њено изрицање обавезно.

Одредбом члана 54. став 3. КЗ прописано је да се околност која је обележје дела не може узети у обзир и као отежавајућа, односно олакшавајућа околност, изузев ако прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

Одредбом члана 182. став 1. КЗ („Службени гласник РС“ бр.72/09...121/12, који се примењује од 01.01.2013. године) прописано је да ће се ко под условима из члана 178. став 1. и 2, 179. став 1. и 181. став 1. и 2, овог законика изврши неку другу полну радњу казнити новчаном казном или затвором до три године, а ставом 2. истог члана

да ће се ко под условима из члана 180.став 1. и члана 181.став 3. ЗКП изврши неку другу полну радњу, казнити затвором од шест месеци до пет година.

Одредбом члана 181. став 2. КЗ прописано је да ће се наставник, васпитач, старалац, усвојилац, родитељ, очух, маћеха или друго лице које злоупотребом свог положаја или овлашћења изврши обљубу или са њом изједначен чин са малолетником који му је поверен ради учења, васпитавања, старања или неге, казнити затвором од једне до десет година, а ставом 3. истог члана, да ће се ако је дело из става 2. Овог члана учињено према детету, учинилац казнити затвором од пет до дванест година.

У конкретном случају, два кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 181. став 3. КЗ у вези члана 61. КЗ, за која је окривљени оглашен кривим учињене су у временском периоду од септембра 2016. године до почетка октобра 2018. године и то према детету ББ (рођеној ...2006. године) и детету ВВ рођеној ...2005. године), док је кривично дело недозвољене полне радње из члана 182. став 1. КЗ у вези члана 181. став 2. КЗ у вези члана 61. КЗ, у истом временском периоду, учињено према малолетној ГГ (рођеној ...2004. године).

Врховни касациони суд налази да је суд окривљеном АА претходно утврђене појединачне казне затвора и јединствену казну затвора на коју га је осудио, одмерио у границама које су прописане за кривично дело недозвољене полне радње из члана 182. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 181. став 3. КЗ и недозвољене полне радње из члана 182. став 1. КЗ у вези члана 181. став 2. КЗ, имајући у виду сврху кажњавања и околности које утичу да казна буде мања или већа (олакшавајуће и отежавајуће околности).

Приликом одмеравања казни суд је као олакшавајуће околности ценио ранији живот и породичне прилике окривљеног АА и околност да у конкретном случају оштећени нису истакли имовинскоправне захтеве, док му је као отежавајућу околност, између осталог, ценио то да је реч о „учиниоцу повећане друштвене опасности јер је у временском периоду од две године сексуално злостављао два детета и једно малолетно дете“. Констатујући број оштећених, њихову старосну доб и дужину временског периода у ком су кривична дела извршена, суд је приликом оцене отежавајућих околности, суштински ценио исказану упорност окривљеног у вршењу кривичних дела у дужем временском периоду, закључујући да је окривљени учинилац повећане друштвене опасности. Упорност код извршења кривичног дела, а тиме и јачине угрожавања заштићеног добра, су околности које суд, у складу са чланом 54. став 1. КЗ, може узети у обзир приликом одмеравања казне.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд налази да је приликом одмеравања казни окривљеном АА кривични закон правилно примењен, па су супротни наводи захтева његовог браниоца, адвоката Филипа Матковића, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ, оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног АА захтев за заштиту законитости подноси и због „повреда Законика о кривичном поступку“, без означавања конкретних повреда закона, с тим да из образложења захтева произилази да наводима о неразумљивости изреке пресуде указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, наводима о неправилној оцени доказа на повреду закона из члана 16.

ЗКП, а наводима о непостојању доказа на основу којих се недвосмислено и са извесношћу утврђује да је окривљени извршио кривична дела за која је осуђен на повреду закона из члана 440. ЗКП, у чије разматрање се Врховни касациони суд није упуштао обзиром да ни једна од наведених повреда закона не представља законски разлог, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, због ког окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Филипа Матковића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став.1 ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић